

Tempora Nostra

Achttiende jaargang, nummer 3. December 2006

Voorwoord	pagina	2
Vale, vir aureus argentus!	pagina	3
Beekvliet bij de tijd.....	pagina	9
De rode loper uit.....	pagina	10
Leven na Beekvliet.....	pagina	20
O tempora, o mores (25)	pagina	22
Zalig Kerstfeest en een gelukkig Nieuwjaar.....	pagina	25
Vincent Kortbeek stuurt richting Vancouver.....	pagina	29
Tiny Muskens krijgt opvolger.....	pagina	30
Googelen met Trajanus.....	pagina	34
Kostschoolervaringen.....	pagina	36
Personalia.....	pagina	38
Colofon.....	pagina	40

Website Beekvliet: www.gymnasiumbeekvliet.nl

e-mail: beekvliet@gymnasiumbeekvliet.nl

Tempora Nostra digitaal

Voor leden van de reünistenvereniging is het mogelijk om de teksten van iedere uitgave digitaal toegestuurd te krijgen. Belangstellenden kunnen zich melden op het e-mailadres van de redactie, zoals dat vermeld staat in het colofon. Bij de aanmelding graag naam en adres vermelden.

Voorwoord

Geachte leden van Nunc Meminisse Iuvat en lezers van Tempora Nostra,

Een warme zomer ligt achter ons, gevolgd door een milde herfst. Maar weer “keert het najaar” met een droeve mare. Post folia cadunt arbores.... De “viva vox docentis” van neerlandicus Jos Princée zal niet meer klinken. Eind oktober overleed deze markante docent, ten prooi aan een al langer slepende ziekte. Beekvliet heeft hem op zijn geliefde school, waar hij zijn (uitgestelde) zilveren jubileum gevierd zou hebben met vier collega’s, een waardig en indrukwekkend afscheid bezorgd.

Peter van Overbruggen

Een blad als dit is het podium voor een scala aan gebeurtenissen die het leven biedt en een onafzienbare schare mensen uit de lange periode van het bestaan van Beekvliet. Anders dan de politieke waan van een (verkiezings)dag, wil dit blad wat meer bezonken mijmeringen aanreiken, die kunnen bekliven. Niet dat ze voor alle eeuwigheid geschreven zijn, maar wel met oprechtheid en respect.

Terwijl het Nederlandse onderwijs - althans in de nationale discussies - hard op weg is kwaliteit te verliezen, heeft Beekvliet de “derde prijs” van de “Gouden Schoolbank” ontvangen. Een waardering voor “interessant, uitdagend en stimulerend onderwijs” en “een onderwijsprogramma waar je wat aan hebt voor nu en later en voor je vervolgopleiding”.

Dat is nu precies wat wij als reünisten natuurlijk al lang wisten. En wie het zwoegen van destijds wat zwaar vond voordat het succes gemaakt werd, mag met Cicero bedenken: *suavis laborum est praeteritorum memoria.*

Peter van Overbruggen (1967)
Redactievoorzitter

Vale, vir aureus argenteus!

Beekvlietdocent Jos Princée is op 22 oktober overleden. Zijn naderende zilveren jubileum dat in november gevierd zou worden, heeft hij niet meer kunnen beleven. Rector Jan Verbruggen schetst diens periode van 25 jaar Beekvliet.

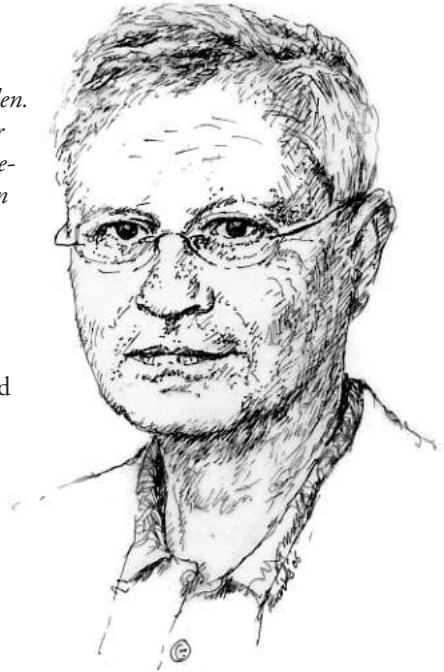
In en om Beekvliet is met grote verslagenheid en verdriet gereageerd op het bericht van overlijden van onze docent Nederlands de heer J.W.M. Princée. Veel te vroeg moeten we afscheid nemen van een bevlogen docent en een zeer gewaardeerd collega. Jos heeft steeds de hoop gehad dat hij zou herstellen van zijn ziekte en nog enkele jaren les zou kunnen geven op Beekvliet. Hij wilde als actief docent afscheid nemen van de school. Dat was hem helaas niet gegund.

Meer dan 25 jaren was Jos Princée aan onze school verbonden als docent. Na 10 jaar als docent in Den Bosch en Eindhoven gewerkt te

hebben, kwam hij per 1 augustus 1980 in dienst bij Gymnasium Beekvliet. Als geboren en getogen Gestelnaar had Jos daarmee bereikt wat hij wilde: les geven op een kleine school, liefst op Gymnasium Beekvliet in Sint-Michielsgestel.

Jos ontwikkelde zich tot een bevlogen en geliefd docent, met passie voor zijn vak, passie voor poëzie, passie voor film, maar meer nog met passie voor de leerling en het lesgeven op zich. Jos zijn podium was de klas. In zijn vaklessen heeft hij zijn passie voor poëzie veelvuldig kunnen overdragen, en veel van zijn leerlingen geïnspireerd om zich open te stellen voor gedichten van onder meer Bloem, Slauerhoff, Hoornik. Later verdiepte hij zich in EQ, emotionele intelligentie, en vanuit die EQ-training coachte hij leerlingen en collegae.

Met grote betrokkenheid was hij in al die jaren hier mentor van vele leerlingen. In de begeleiding van minder gemotiveerde leerlingen heeft hij met zijn zogenaamde Titanic-project veel geïnvesteerd om deze leerlingen uit te dagen en te prikkelen om aan de slag te gaan. Vanuit het hart, en met soms onorthodoxe methoden, was hij gedreven bezig met deze leerlingen.

Jos Princée getekend door Jan Lurinks

Hij werkte altijd vanuit het hart, kon soms zeer teleurgesteld zijn in wat leerlingen nalieten, maar was veel vaker enthousiast over wat zij presteerden. Met respect of een kwinkslag kon hij verbeterpunten benoemen en overbrengen. Vorige week bleek nog eens heel duidelijk dat de leerlingen zijn positieve respectvolle benadering herkend en gewaardeerd hebben. Bij het ophalen van herinneringen kwamen telkens anecdotes boven over de docent die ook graag de dynamica van een zeilboot uitlegde, die met propjes schoot, bijnamen verzon of sterke verhalen vertelde.

Zijn ondeugende pretogen zullen in de personeelskamer gemist worden. Jos was een betrokken en gewaardeerd collega, hij vertoefde graag in het gezelschap van zijn collega's, voor de gezelligheid, maar ook voor gesprekken over zijn visie op onderwijs, zijn visie op omgaan met jeugd.

Hij zal echter nog aanwezig blijven op Beekvliet. Niet alleen zichtbaar doordat zijn portret zal worden opgenomen in de portrettengalerij op onze school, en doordat zijn naam gebeiteld zal staan in de marmeren steen met de namen van de zilveren jubilarissen van Beekvliet, maar ook minder zichtbaar zal Jos bij ons blijven als inspirerend voorbeeld van docentschap vanuit het hart. Van goud was hij al, door het jubileum is hij ook nog eens van zilver geworden. Vaarwel, Jos!

Jan Verbruggen, rector

Het is zo stil op school

Op donderdag 26 oktober, tijdens de herdenkingsdienst in de aula sprak Kees de Lange, docent wiskunde en vriend van Jos Princée, de volgende herinnering uit:

Het is zo stil op school

We misten Jos al wel, maar dat was tijdelijk.
Hij zou toch weer terugkomen, als hij beter was?
Hij was het vast van plan. Hij keek er naar uit.
Hij hield van de school, de leerlingen, zijn vak, de collega's.

Jos hield niet zo van stilte.

Gebulder in de personeelskamer.
Docenten liggen krom van het lachen.
Jos vult een pauze met zijn verhalen.
Over wat hij heeft meegemaakt, net, vroeger..
En wat hij nog graag mee zou willen maken.
De docenten ontspannen, ze fleuren op.
Ze zijn weer klaar voor een nieuwe les.

Jos hield niet zo van stilte.

In lokaal 15 staan de deuren bol.
Gespannen stilte in de studiezaal.
Wat speelt zich daar binnen af?
Leerlingen worden uitgedaagd.
Gedwongen om te reageren.
Gedwongen om na te denken.
Dat is nou juist onderwijs.

Jos hield niet zo van stilte.

Het is stil in het lokaal.
Leerlingen zinken weg in een toets.
Zuchtend zwetend peinzend.
Surveilleren is een hel.
Er schaatst een man door het lokaal.

Jos Princée vorig jaar tijdens de reünie voor de klas met oud-leerlingen

Er zit een aap te hijgen in de klas.
Er schiet iemand met propjes.
De spanning ebt weg.
Die toets valt best wel mee.

Jos hield niet zo van stilte.

Een leerling toont kwaliteit.
Jos herkent het, bewondert en complimenteert.
Kunnen bewonderen is een gave.
Hij loopt over van enthousiasme.
Hij schreeuwt het uit.
Hij stuwt de leerling vooruit.
Interesse groeit en talent ontplooit.
Dat is nou juist onderwijs.

Jos hield niet zo van stilte.

Een groep doubleurs zit in een zinkend schip.
Ze drijven stuurloos en zonder doel.
Jos neemt het roer in handen.
Hij zet een spiegel op het dek.
De leerlingen zien zichzelf en elkaar.
Beseffen dat ze afdrijven en ondergaan.
Jos zet reddingsboten uit en schreeuwt.
Pak zo'n boot en vaar verder.
Iedereen bepaalt zijn eigen koers.

Soms hield Jos wel van stilte.

Het is stil in lokaal 15.
Een film vult het doek.
Er waait een wind over een dorre vlakte.
Een uithangbord klappert.
Een camera vangt blikken van revolverhelden.
Een trein komt aan en rijdt weer verder.
Een mondharmonica doorsnijdt de stilte.
De spanning op het doek vult het lokaal.
De klas is gegrepen en geniet in ademloze stilte.
Dat is nou juist onderwijs.

Jos hield soms wel van stilte

Het studiehuis is verlaten en stil.
Iedereen is allang naar huis.
Een marmeren plaat prijkt aan de muur.
De Die Hards van Beekvliet, zij zijn er nog.
Ook Jos heeft deze school mee opgebouwd.
Hij leefde voor Beekvliet. Hij liet de school leven.
Hij zal voor altijd in ons midden zijn.
Levendig in onze herinnering en in het marmer gegraveerd.

In een marmeren stilte.

Kees de Lange

Gymnasium Beekvliet rouwt om het overlijden van
Drs. J.W.M. Princée 1947-2006
docent Nederlands.

Charmant en erudiet was hij, als docent een geestig verteller en loyale coach.

‘Hebben is niets’, wist hij heel zeker, ‘zijn is de ziel.’

Daarvan getuigde hij met kracht en elan in alles wat hij deed

in de school, voor de school, met de school en naast de school.

Een mens om nooit te vergeten.

*Jos Princée tijdens de jubileumtriathlon
2005*

Hebben en zijn

Op school stonden ze op het bord geschreven.
Het werkwoord hebben en het werkwoord zijn;
Hiermee was tijd, was eeuwigheid gegeven,
De ene werkelijkheid, de andre schijn.

Hebben is niets. Is oorlog. Is niet leven.
Is van de wereld en haar goden zijn.
Zijn is, boven die dingen uitgeheven,
Vervuld worden van goddelijke pijn.

Hebben is hard. Is lichaam. Is twee borsten.
Is naar de aarde hongeren en dorsten.
Is enkel zinnen, enkel botte plicht.

Zijn is de ziel, is luisteren, is wijken,

Is kind worden en naar de sterren kijken,
En daarheen langzaam worden opgelicht.

Ed. Hoornik

Beekvliet bij de tijd

Het Beekvliet Bulletin on line blijkt nauwelijks ingezien te worden, schrijver dezes had zijn eigen column al doodverklaard, maar blaast hem nu weer nieuw leven in.

Er is een heleboel gebeurd: het meest trieste is natuurlijk wel het overlijden van Jos Princée die zijn laatste strijd tegen zijn ziekte nu heeft verloren. Een In memoriam leest u elders in dit nummer. Het gebeurt gelukkig niet vaak dat collega's in het harnas sneuvelen.

We hebben ook, maar minder dramatisch afscheid genomen van een aantal collega's: Willemien van Ansem (gymnastiek), José Toelen (administratie), Anke Bekker (tekenen) en Pieter Ronner (Duits). Zij gingen allen met pensioen. Verder hebben ook Marcel Luckel en Henk Spooren (beiden Engels) de school verlaten: ze zijn op zoek naar een andere werkring en zullen daar hopelijk in slagen. Met name de sectie Engels is dus ingrijpend vernieuwd met uitsluitend vrouwelijk personeel, er wordt al gesproken over Henny's Angels.

Het eindexamenresultaat viel tegen, al bleef de schade na de herexamenronde beperkt tot zes gezakten. Helemaal doen schrikken hebben ons de vijfdeklassers: er zakten er zoveel dat we er een klas mee konden vullen. Inmiddels hebben we op een studiemiddag met de leerlingen gepoogd de oorzaken te achterhalen. De aangroei van onderaf blijft heel stabiel: we hebben weer vijf brugklassen.

Het schooljaar (zeker het einde ervan) gaat er anders uitzien: de bekende herexamenregeling voor klas één tot en met vijf is met ingang van dit schooljaar afgeschaft, vooral toch om het aantal uitvallende lessen te verminderen (we gaven tenslotte alleen nog les aan een relatief kleine groep leerlingen) en ook wel omdat de leerlingen wel erg nadrukkelijk met herexamens gingen rekenen.

Zeven november is met de leerlingen het zilveren jubileum gevierd van Miek Scheffers, Alex Krebber, Edwin Leyten en Marc Kapteijns. Ook Jos Princée behoorde tot de jubilarissen en werd extra gemist.

Beekvliet is derde geworden in de strijd om "De gouden schoolbank" en verdiende daar 2500 euro mee. Van de 63 meedingende scholen werden er vijf genomineerd op grond van een verslag over de school door de leerlingenraad. Vervolgens werd er met professionele hulp een film gemaakt over Beekvliet. Op elf oktober, de dag van de uitreiking, vertrok er een groep van veertig leerlingen naar De Rode Hoed in Amsterdam om uiteindelijk dus de derde prijs in ontvangst te nemen.

Marc Kapteijns (1973)

De rode loper uit...

Voor vier jubilarissen werd op 7 november op Beekvliet letterlijk de rode loper uitgerold. Alex Krebber, Edwin Leijten, Miek Scheffers en Marc Kapteijns zijn 25 jaar verbonden aan Beekvliet. Het werd een feestelijke dag met een rouwrandje, vanwege het overlijden van Jos Princée, die ook die dag tot de jubilarissen had moeten behoren. In het Beekvlietbulletin werden de vier jubilarissen nog eens voor het voetlicht gehaald. Die artikelen worden in deze aflevering van Tempora Nostra afgedrukt.

V.l.n.r.: Alex Krebber, Edwin Leijten, Miek Scheffers, Marc Kapteijns bij de ontvangst 's morgens op Beekvliet.

Doceren is vooruitzien

Al 25 jaar is Dr. Ir. Miek Scheffers-Sap met hart en ziel verbonden aan Gymnasium Beekvliet. Een feit dat de school niet onopgemerkt voorbij heeft laten gaan, zoals ook Mieks passie voor onderwijs en Beekvliet in die tijd niet onopgemerkt is gebleven. Haar collega Niek van Noort belicht de persoon van de jubilaris.

Van Mieks rol binnen Beekvliet kan ik pas sinds augustus 2002 getuigen, van haar betekenis als didactische duizendpoot voor het scheikundeonderwijs in Nederland was ik al eerder op de hoogte.

Vanuit de werkplaats van haar lessen heeft zij het veld gevoed met frisse ideeën en praktische toepassingen. Om slechts enkele wapenfeiten te noteren:

- 20 jaar geleden was zij initiator en nog steeds is zij hoofdredacteur van “Chemie Actueel” (door Miek zelf wel eens haar derde dochter genoemd), dat de chemie uit de media hapklaar didactisch hanteerbaar naar de klas brengt.
- van “Chemie“, de serie, waarin de middelbare schoolscheikunde op 2e fasepraktijk werd toegesneden, is zij medeauteur.
- veelgevraagd commissielid en workshopleider, want Mieks doortimmerde lesopzet, oorspronkelijkheid en aanstekelijk enthousiasme staan altijd borg voor inspirerende bijeenkomsten.

Zo'n autoriteit bleek Miek ook te zijn binnen de poorten van Beekvliet. Onder het motto “dat zal Miek wel weten“ bleek zij een vraagbaak voor velen. Gedeeltelijk te verklaren uit haar rol als secretaris van het eindexamen, illustreert het vooral dat men van Miek weet dat zij goed geïnformeerd is. Die kennis van zaken berust op Mieks grote betrokkenheid bij school, die zich uit in een waakzaam oog voor het school-

belang (lees: het belang van de leerling) en haar niet toestaat over enig aspect van Beekvliet géén mening te hebben. Miek denkt over alles en áán alles. Toen ze me in juli 2002 het gebruikte lesmateriaal toestuurde, zat daarbij ook een foto van het corps met alle namen erop; feilloze taxatie van wat voor de nieuwkomer 't lastigste zou zijn. Het is ook dat inlevingsvermogen dat ten grondslag ligt aan haar vernieu-

Miek Scheffers

*Rondleiding met leerlingen op 26 oktober jl op de zinkfabriek Zinifex in Budel.
Miek Scheffers staat geheel rechts*

wingsdrang op ons vakgebied: leren is beleven. Inclusief het ervaren van eigen verantwoordelijkheid.

Mieks onderwijs daagt leerlingen uit te onderzoeken, samen te werken, inventief te zijn, de eigen grenzen te verleggen: de meetcomputer wordt heel gewoon voor hen, ze vinden hun weg naar 'n basisschool om zelf als docent op te treden of naar een universiteit voor hun geavanceerde profielwerkstukvragen, ze krijgen zin om zich met anderen in een Olympiade te meten.

In dat proces biedt Miek een intensieve begeleiding, mobiliseert zij vele hulpmiddelen. Kijk op de rijkgevolle schoolsite van scheikunde die toch vooral Mieks hulpvaardigheid illustreert in het bieden van ondersteuning en plezier in het vak.

“Doceren is vooruitzien” luidt de titel van dit stukje (non scholae sed vitae?). Miek heeft modern onderwijs voor de nieuwe tijd ontwikkeld en niet voor niets is ze nu ook weer betrokken bij “Nieuwe Scheikunde“, de landelijke werkgroep die een nieuw curriculum vormgeeft.

Miek kijkt in alle opzichten vooruit. Of het nu het plannen is dat ze haar mentorleerlingen leert of van een excursie volgend schooljaar of het anticiperen op de gevolgen

van een nieuwe beleidsmaatregel van de schoolleiding : haar omgeving heeft vaak het nakijken, Miek is al uit de startblokken.

En dat in alle bescheidenheid. Zo bescheiden zelfs dat ze in de BINAS-vergadering vraagt of wij 't niet vervelend vinden dat ze een – nog niet door ons onderkend probleem – aankaart. Terwijl wij juist blij zijn dat er tenminste iemand zover vooruit kijkt! Dat is de uitdaging aan collega's: proberen haar bij te houden.

Miek is een fantastische collega. Of het nu in de grote BINAS-sectie is - waar Mieks inzet, ideeën en vooruitziende blik de cohesie sterk bevordert hebben-, danwel in onze eigen kleine sectie (aanvankelijk nog met Ireen Zandvliet en nu met Irma van Raaij, Jan Quekel en mij), waarin het fijn werken is; niet in de laatste plaats door Mieks zorg voor de menselijke aspecten van ons samenwerkingsverband.

Niek van Noort

Geduldig en vasthoudend, overal bij betrokken

Na een universitaire studie wiskunde kiezen voor een carrière als docent in het middelbaar onderwijs kan misschien op de jeugd van tegenwoordig overkomen als een voorzichtige, weinig spectaculaire weg. “Mijnheer, vindt u het niet saai om elk jaar dezelfde sommen uit te leggen?” is een vraag waarmee elke wiskundeleraar wel eens geconfronteerd zal zijn en waarop hij de ene keer gemakkelijker een antwoord zal weten dan de andere keer. De vraag verradt echter een gebrek aan inzicht in de variatie in het leven van docenten, en hiervan kan men nauwelijks een beter voorbeeld bedenken dan onze sectiegenoot Edwin Leijten.

Hij is net als veel andere docenten op Beekvliet afkomstig uit Tilburg, preciezer nog: hij komt van “het Odulphus”, en dat moet voor de keuzeheren van weleer voldoende garantie op kwaliteit betekend hebben om hem op Beekvliet te benoemen. Dat hij hier nu zijn zilveren jubileum viert, is een bewijs dat dat vertrouwen van 25 jaar geleden terecht is geweest. Edwin Leijten geeft wiskunde: dat is in vier woorden de kortst mogelijke omschrijving van zijn belangrijkste activiteit op school, maar als je het daarbij zou laten, zou je hem groot onrecht doen. Hij doet zoveel meer, hij is zoveel meer.

Edwin Leijten

Edwin Leijten als Jacob in Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat (1995)

In zijn lessen weet hij het vertrouwen te winnen van zijn leerlingen. Zijn schier oneindige geduld en vasthoudendheid heeft menige leerling -en met name de leerlingen zonder de spreekwoordelijke wiskundeknobbel (wat een belachelijk woord!)- geloof in eigen kunnen gegeven en hen verder gebracht dan zij zelf vaak voor mogelijk gehouden hadden. Deze leerlingen, en in 25 jaar zijn het er inmiddels zeer veel, zijn hem er dankbaar voor en zij hebben dat ook nooit verzwegen.

Edwin Leijten bekijkt trouwens toch met een gezonde dosis scepsis de status die het vak wiskunde soms lijkt te hebben in de maatschappij. Het is natuurlijk een prachtig vak, maar is een student medicijnen straks een betere arts, omdat hij op de middelbare school wiskunde-B gehad heeft? Dat in de aanstaande herziening van de Tweede Fase deze verplichting voor N&G-leerlingen verdwijnt, is hem uit het hart gegrepen.

Er is nog zoveel meer. Elke twee jaar wordt er een nieuwe lichter brugklassers toe vertrouwd aan de mentor Leijten: sommigen timide en onzeker, anderen overdreven luidruchtig, maar na twee jaar staat er altijd een hechte klas met respect voor elkaar en met een prettige werksfeer, en voor een belangrijk deel is dat de verdienste van een voortreffelijke mentor.

Nog meer: Leijten de sectievoorzitter, zodat zijn sectiegenoten zich geen zorgen hoeven te maken of ze niet iets vergeten zijn. Edwin, die aan elke buitenschoolse activiteit meedoet, die er op Beekvliet georganiseerd wordt: van de reizen naar de Provence van vroeger, de Luxemburgtochten, tot de internationale uitwisseling in klas 5 en de Romereizen van nu. De horecaman en Bourgondiër, die ervoor zorgt dat we bij recep-

ties en personeelsfeesten niets te kort komen. De sportieve collega, die niet alleen elke dag door weer en wind op de fiets de weg van Esch naar Beekvliet gaat, maar die ook mee volleyt, tennist en bij gelegenheid voetbalt: hij laat nooit verstek gaan. De stimulator van cultuur: jarenlang zorgde hij voor de kortingen bij toneel- en theaterbezoek. Met de laatste komen we bij zijn echte passie: het toneel. Elk jaar weer zet een enthousiaste groep van Beekvliet in de Durpsherd in Berlicum een musical of toneelstuk op de planken waar de vonken van afspringen. Vele malen had hij een rolletje, de laatste jaren tekent hij voor de “productie”. Het is nauwelijks mogelijk de energie en inspanning die dat met zich meebrengt te overschatten. Het succes van het Beekvliet-toneel is voor een groot deel te danken aan zijn inzet en enthousiasme. De Beekvliet-gemeenschap kan zich gelukkig prijzen met Edwin Leijten, een stille harde werker, die de bescheidenheid in persoon is. Ook als hij dat zelf niet zou willen horen, moeten we het hier voor één keer luid en duidelijk uitspreken: Edwin, je bent een uitstekend docent, een gewaardeerd collega en een goede vriend. Ik wens jou en ons toe dat we nog lang van jouw aanwezigheid mogen genieten. Hartelijk dank.

Jozef Hanenberg

Alex Krebber: Socratisch laissez-faire

De colleges van de beroemde econoom John Maynard Keynes, destijds als hoogleraar verbonden aan de universiteit van het Britse Cambridge, zijn wel eens beschreven “hoogintellectueel theater”. Het schijnt me toe dat de leerlingen van Alex Krebber diens lessen ook wel een beetje als theater zullen ervaren. André Kockelmans schildert een karakteristiek portret van zijn zilveren collega Alex Krebber.

Alex Krebber

Zo begint hij zijn lessen steevast met de volgende op het bord geschreven aansporing:

Als rechtgeaarde econoom meent Alex Krebber dat leerlingen die de les verstoren, aan hun handelen kennelijk nut ontnemen en dat hun gedrag in goede banen kan worden geleid door de “prijs” ten opzichte van het marginale nut te verhogen. Kletsen mag dus, maar er hangt wel een prijskaartje aan: de leerling wiens naam in

het kader komt te staan, dient voor de eerstvolgende les een uitvoerige samenvatting te schrijven. Soms werkt Alex Krebber ook met verschillende hokjes, waarvan het karakter aan hun kleur kan worden afgelezen. Zo is het denkbaar dat een leerling door gedrag waaraan in de optiek van zijn docent economie negatieve externe effecten zijn verboden, zijn naam eerst in het uitermate dreigende rode kader (10 kantjes) ziet verschijnen, maar vervolgens, na gebleken inkeer, ziet verhuizen naar, bijvoorbeeld, het groene kader, dat symbool staat voor kwijtschelding van straf.

In discussies geeft mijn sectiegenoot blijk van een “socratische houding”, wat de gesprekspartner dwingt tot een goede motivering. Deze houding wordt bijvoorbeeld aangenomen in de zogenaamde “postvakcorrespondentie” met de schoolleiding, over zaken als de interpretatie van de CAO, het nut van bepaalde vergaderingen en het studiehuis. Vanzelfsprekend wordt ook van de leerlingen van Alex Krebber een kritische geest verwacht. Zij moeten altijd proberen het voorwaardelijke karakter van de voorgeschotelde economische modellen te doorgronden, in plaats van deze domweg van buiten te leren en ze te zien als hoogste waarheid. Een onkritische houding wordt genadeloos afgestraft. Zo heeft Alex Krebber zijn leerlingen eens een uitvoerige aantekening laten maken over het economische begrip agio (dat ontstaat als aandelen boven de nominale waarde worden geplaatst), waarbij uitgeweid werd over een bepaalde sigarenfabriek, zonder dat de leerlingen bevroeden dat hij hen iets op de mouw spelde. Pas toen zij alles netjes in hun schrift hadden staan, dicteerde Alex Krebber zijn leerlingen de volgende slotzin: “Al het bovenstaande is nonsens.” Dit veroorzaakte natuurlijk de nodige opschudding.

Als toegewijde docent heeft Alex Krebber in de loop van de jaren diverse stencils en dictaten geschreven. Daarnaast is hij medeauteur van het boek *Economie en maatschappelijke ontwikkeling*, dat in 1984 verscheen.

Ik heb Alex Krebber leren kennen toen ik in 1985 de wereld van het voortgezet onderwijs binnenstapte. Weliswaar was ik gespeend van didactische en pedagogische

*Economedocent
Alex Krebber voor
de klas*

kennis, maar vanwege de destijds heersende krapte op de markt van economiedocenten werd dit feit gebagatelliseerd. Mijn eerste les op deze terreinen kreeg ik van Alex Krebber. Ik weet nog goed hoe hij mij college gaf en daarbij het bord helemaal vol-schreef, een gewoonte die hij nooit afgeleerd heeft. Aantekeningen heb ik toen niet gemaakt, maar zijn wijze woorden heb ik wel ter harte genomen.

Mijn vakgenoot en ik praten veel met elkaar over het onderwijs en over het vak economie. Hij is de enige collega die meteen begrijpt wat ik bedoel, als ik hem vertel dat ik op mijn vrije maandag, die ik te danken heb aan het seniorenbeleid van Ons Middelbaar Onderwijs, ga studeren. En zelfs wordt hij door mijn enthousiasme meteen aangestoken. Of moet ik zeggen dat wij elkaar aansteken?

De vergaderingen van de sectie economie dragen een bijzonder karakter: zij vinden niet plaats op vaste tijdstippen en in het economielokaal, maar op onvoorspelbare momenten, wanneer een van ons daartoe de behoefte voelt opkomen, tijdens een pauze, via briefjes in de postvakken, per e-mail of tijdens het maken van een wandeling. Zeker in het laatste geval lopen het zakelijke en het persoonlijke dooreen. Voor zover hier sprake is van leiding door Alex Krebber, de sectievoorzitter, moet gesproken worden van “laissez-faireleiderschap”.

Mijn sectiegenoot is niet alleen een bevlogen docent, hij is ook iemand met een warme belangstelling voor anderen. Met grote regelmaat informeert hij naar de gezondheid van de mensen uit zijn omgeving en indien er sprake is van enig ongemak, dan adviseert hij – vaak uit het blote hoofd – een geneesmiddel.

Alex Krebber doceert een vak, dat door veel leerlingen als lastig wordt ervaren. Toch heeft Keynes, die zijn naam heeft gegeven aan de door menige scholier gevreesde modellen, eens opgemerkt: “De studie van de economie schijnt geen bijzondere gaven van ongewoon hoge orde te bezitten”. Overigens was Keynes in het geheel geen modellenbouwer. In een voetnoot bij een hoofdstuk over de werkgelegenheidsfunctie merkt hij dan ook op: “Those who (rightly) dislike algebra will lose little by omitting the first section of this chapter.” Is het dan een goede oplossing om, zoals de makers van de examenprogramma’s hebben bedacht, de mathematische onderdelen van het vak economie bij de wiskunde onder te brengen? Alex Krebber, die van zichzelf heeft getuigd dat hij slecht is in rekenen, behalve in het naar zich toerekenen, zal dit niet onderschrijven. Met Keynes zal hij zeggen: “(De econoom) moet in symbolen denken en in woorden spreken.”

De leerlingen van Beekvliet hebben in Alex Krebber een goede en belangstellende docent, die bovendien over veel humor beschikt. Voor hen is het te hopen dat de kosten van de vergrijzing dermate oplopen, dat de politiek zich genoopt zal zien de pensioengerechtigde leeftijd met enkele jaren te verhogen. Ook voor Alex Krebber zou dat een goede zaak zijn, want het doceren is hem aan het hart gebakken.

André Kockelmans

Kappie

Marc Hijbregts weet als collega-neerlandicus van de jubilaris Marc Kapteijns in prozaïsche frasen te vertellen wat een kwart eeuw “Kappie” voor hem en de school betekent.

Marc Kapteijns

Mijn eerste ontmoeting met “Kappie” vindt plaats op een heel warme dag begin juli 1989. Op de parkeerplaats van Beekvliet ben ik, na een autorit door de hitte, in gevecht met mijn sollicitatie-outfit inclusief stropdas, wanneer een tengere man mij toeroept dat die stropdas, indien ik tenminste de sollicitant Nederlands ben, niet hoeft. Niet precies wetend wat me allemaal te wachten staat, trek ik die toch maar aan en zit even later in de rectorkamer tegenover hem en Anke van de Vorst en beantwoord de vragen van deze rustige, bedeesde man, een liefhebber van literatuur, dat was snel duidelijk. Het klikte eigenlijk meteen!

Marc Kapteijns, zelf oud-leerling van Beekvliet, treedt na een studie Nederlandse taal- en letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam in januari 1981 in de voetsporen van zijn vader en neemt enkele klassen van hem over; zijn vader had die klassen “goed voorbereid” vertelde hij wel eens. Al te veel onderwijservaring brengt Marc niet mee, lio-stages, ed. bestaan nog niet en van intensieve coaching was op Beekvliet nog geen sprake. Wel brengt hij veel liefde voor de literatuur mee, liefde voor de school en een bijzondere aandacht voor de leerling. De manier van lesgeven moet hij zelf ontdekken en hij ontwikkelt hierin een heel eigen stijl, een les van Marc Kapteijns is anders! Binnen niet al te lange tijd is Marc een docent op wie de leerlingen zeer gesteld zijn. Hij geniet van het lesgeven, van de geïnteresseerde literatuurlijkheidsliefhebbers die hij graag vermaakt met Multatuli, Paaltjens, Elsschot, Gilliams, Hermans en Voskuil. Het kan niet anders dan dat hij ieder schooljaar weer leerlingen raakt met zijn liefde voor Den Vos Reinaerde, een prachttekst die hij goeddeels kan citeren. Moeite doet hij om leerlingen te boeien met voorlezen, cabaretteksten, films. En als die moeite niet beloond wordt, is hij soms uitermate teleurgesteld en vraagt zich hardop af of al die prachtige teksten niet “paarlen voor de zwijnen” zijn. Een bedeesde man, inderdaad, maar met uitgesproken meningen, over Mulisch bijvoorbeeld, of over nietszeggende, holle noviteiten in de onderwijsdidaktiek.

Marc Kapteijns is meer dan een fijne collega; hij is ook een goed luisteraar en buitengewoon observator. Een vraag van een collega wordt door hem niet snel met “nee” beantwoord.

Vijfentwintig jaar Marc op Beekvliet zullen we uitbundig vieren, niet alleen om zijn lessen of collegiale houding; Beekvliet heeft veel aan Marc te danken: als uitgesproken niet-reiziger ging hij mee naar de Provence en naar Luxemburg; vele jaren lang is hij al actief als brugklasmentor en bezocht in die hoedanigheid honderden leerlingen thuis; hij maakte deel uit van diverse commissies, waaronder de MR; zette zich in voor het lerarencabaret en besteedt de laatste jaren heel veel energie aan de bibliotheek/mediatheek. Buitengewoon gastvrij was en is hij voor zijn sectiegenoten; vele malen waren wij in zijn huis te gast en werden goed onthaald. Tranen hebben we samen gelachen om de uitbundige geestigheid van Jos Princée, aangevuld met de droge humor van Marc Kapteijns. Marc, het waren vijfentwintig mooie jaren, ook voor jou. We wensen je heel veel geluk toe bij al die jaren die je nog resten op Beekvliet, gelukkig zijn er dat nog heel wat!

Marc Huijbregts

Les van Kappie

Leven na Beekvliet

Vorig jaar begon Guusje de Jong (2005) welgemoed aan de studie rechten. Ze is inmiddels overgestapt naar de opleiding aan de Vertaalacademie in Maastricht. Joesa Michels- van Amelsfort haalde in 1994 op Beekvliet haar eindexamen, ze woont en werkt in Utrecht. Beiden vertellen over hun leven na Beekvliet.

Schijndel, St Michielsgestel, Maastricht, Barcelona

In september 2005 zijn er vijfhonderd mensen gestart met de studie rechten aan de universiteit van Maastricht. Van die vijfhonderd is de helft gestopt. Daar was ik er eentje van. Vanaf mijn tiende heb ik gezegd dat ik advocaat wilde worden. En daarvoor moet je natuurlijk naar de universiteit. Eerst maar het gymnasium dan. Dat verliep allemaal goed. Eenmaal in de 6e klas dacht ik dat rechten ook echt de perfecte studie voor mij was. Dus op naar Maastricht. Een geweldige kamer gevonden in België. En in september vol goede moed naar de universiteit. Maar dat viel flink tegen! Twee uurtjes in de week les en de rest moet je zelf doen. En die discipline was ver te zoeken. Maar goed, dat luizenleventje dat ik op Beekvliet had moest toch een keer ophouden. Dus beginnen met opletten, ook daadwerkelijk huiswerk gaan maken en ver van tevoren beginnen met het leren voor je tentamens. Dat bleek alleen niet genoeg te zijn. Het resultaat van mijn eerste tentamen was een drie. Zo ook voor het tweede, derde en vierde tentamen. Ik begon te denken dat rechten misschien niet de beste keuze was geweest.

Toen hoorde ik van een HBO studie in Maastricht: de Vertaalacademie. Je krijgt les in Nederlands, Engels, Spaans en nog wat vakken. En het leukste deel van de hele opleiding is de verplichte buitenlandstage in het derde jaar. Dat klonk een heel stuk beter dan die saaie rechtenstudie.

In september van dit jaar ben ik begonnen met deze studie en het is geweldig! De studenten zijn allemaal erg internationaal ingesteld, kijken ernaar uit om de wereld te ontdekken en hebben natuurlijk zin in die stage. Kortom, precies zoals ik. Het ritme ligt ook min of meer gelijk aan het ritme op Beekvliet en dat bevalt me wel. Volgende week heb ik mijn eerste tentamen en ik ben benieuwd naar de resultaten. Maar ik heb er vertrouwen in dat ze beter zullen zijn dan de eerste resultaten die ik haalde op de universiteit. Elk studiepunt dat ik haal brengt me iets dichterbij een stage in Barcelona en uiteindelijk misschien wel een baan daar. Ik weet nu in ieder geval waar ik naartoe wil. Het gaat misschien met een paar tussenstops in plaats van rechtstreeks. Maar meneer Luckel gaf me ooit de wijze raad dat het niet per se rechtstreeks hoeft te gaan. Door die tussenstops zie je geweldige dingen en met een beetje vastbeslotenheid kom je toch wel waar je wilt zijn.

Guusje de Jong

Guusje de Jong (2005)

Wat als je alles nog een keer over mocht doen?

Maar dan met de kennis, de levenswijsheid, de ervaring die je nu hebt.

Zou ik dan weer dezelfde vakken kiezen?

Hoe zou het dan lopen en welke mensen zou ik dan interessant, leuk of irritant vinden.

Ik heb daar veel over nagedacht sinds de vraag mij bereikte een stuk te schrijven.

Een gevoel van melancholie hoort er altijd bij als je terugdenkt aan het verleden.

Zeker de puberteit, voor mij zeker een tijd van grote en kleine drama's en grote en kleine hoogtepunten.

De melancholie van Beekvliet is voor mij het gevoel dat ik misschien kansen gemist heb. Zoveel interessante mensen, die ik niet goed genoeg heb leren kennen. Omdat ik mezelf moest leren kennen, was er soms te weinig ruimte voor anderen.

Inmiddels ben ik een hippe, volwassen vrouw van 30, wonend in de grote stad (Utrecht), drukke baan (arts-assistent interne geneeskunde), leuke hippe man en veel vrienden. Een heel gewoon voorspelbaar leven dus, wat niet echt stof biedt om een leuk stukje mee te vullen.

Ik geniet ook enorm van mijn leven, en met name van de mensen die ik ontmoet.

Dat kan verschillen van het terrasje in Parijs met mijn moeder en witte wijn tot een wisseling van dienst met een van mijn collega's en ineens is daar een Ontmoeting, een echt gesprek. Over het leven, over waar we over nadenken, wat we zien en waar we ons over verbazen. En we herkennen elkaar daar dan even in. Nu weet ik deze momenten te waarderen en geniet daar dan ook met volle teugen van. Heb ik ook Beekvliet misschien te weinig genoten? Komt het bewustzijn van Bijzondere Momenten met de jaren (wat staat me dan nog te wachten)? Ik heb zeker genoten, ik ben bijvoorbeeld nog altijd dankbaar dat ik ver weg woonde en dat ik moest fietsen. Dat leverde meerdere malen lachsalvo's op, gedeelde geheimen en goede gesprekken. Een gekoesterd moment is ook het kloosterweekend, waar de hokjes even verdwenen waren. Heel Breakfast Club.

Ik heb ontzettend veel geleerd. Zelfstandig werken, studeren, trots mogen zijn op behaalde resultaten, les van mensen die van hun vak houden; ik ben er voor de rest van mijn leven door geïnspireerd.

Ik droom wel eens dat ik het nu, op dit moment in mijn leven allemaal nog eens over mag doen. Dat ik 5 uur per week les mag hebben in Grieks, gewoon omdat het leuk is (ik vond Grieks leuk, ja).

Dat ik al die mensen nog eens mag meemaken in de hoop ze nu echt te ontmoeten en naar hun verhalen te luisteren. Te kijken hoe zij als mens geworden zijn en te laten zien hoe ik geworden ben.

Een klein stukje heb ik dan bij deze laten zien....

Jocea Michels- van Amelsfort (1994)

0 tempora, 0 mores (25) met een zilveren (b)randje.....

De 25e aflevering in de reeks over de “mosboekjes”, een kroniek van de studenten over het dagelijks leven op Beekvliet, vervolg ik vanuit de verslagen over 1904-1905, het vroegste jaar dat in mijn verzameling mosboekjes beschreven wordt. We gaan verder bij Nieuwjaar 1905, dat letterlijk enig vuurwerk in petto heeft. Het ‘perikel’ wordt in archaisch aandoend proza beschreven en verlucht met poëtische intermezzi, als ware het een klassiek drama .

1905:

Zalig Nieuwjaar! Reeds het begin is zalig: een blauwe: geen Kerstvacantie méér voor de Onbevlakte Ontvangenis, noch voor de benoeming van Mgr. V.d. Ven tot bisschop, hetgeen 12 ? jaar geleden was. Moge “zoo het begin, zoo het einde” hier gelogenstraft worden.

Jan. 4: Eenmaal rooken voor den uitgestelden Campus van Nieuwjaar (na mijnheer den Regent Nieuwjaar gewenscht te hebben)

Jan. 6 's Avonds geen vrije studie.

Jan. 8.(zondag) : 's Avonds gerookt voor de 12 ? wijding van Mgr. Van de Ven

Jan. 9: campus voor Nieuwjaar

Nu volgt een ramp, zwaarder en ontzettender dan alle rampen, die ons Beekvliet door het geweld des vuurs hebben geteisterd.

Treurende Jeremias, leen mij voor een oogenblik uwe klagende harp, om het werk van dat allervreeselijkste onheil hier en daar met zilte tranen te bevochtigen.

Het was den 14-den van Louwmaand van den jare onzes Heeren 1905, toen des avonds bij het begin der vrije studie:

- Een wilde, woeste wanhoopskreet
- Vanuit de kleine studiebanken
- In nimmer te vergeten klanken
- Zijn doffen toon weergalmen deed.

Het was de kreet van “Brand! Brand! De kleine studiezaal staat in brand!”

Een lamp was van haar Damocles-paardenhaar gevallen, en had aldus een brandje veroorzaakt.

O, nog, dunkt me, hoor ik die woelige en joelende menigte in de groote studiezaal, die bijna herschapeu was in eene formeele danszaal; daarbuiten klonken akelige kreten van “Brand!

Brand!" en de jeremia's van sommigen. Daarbinnen overwon de vreugd de smart, daarbuiten de smart de vreugd, als hoorde men een "laudate pueri", daarbuiten een "miserere". Al de goden waren van den Olympus afgedaald en hadden, benevens al de knechten, dienst genomen als brandweermannen. In de studiezaal stond men te trap-pelen van ongeduld, om den brand te gaan blusschen; maar terrificam capitis concus-sit terque quaterque Caesariem..... en wij allen konden blijven.

Intusschen:

- Had zich de tijding in ons Beekvliet
- Als een verslindend vuur verspreid,
- En had tot Everdina's kamer,
- Haar daverenden galm verbreid.

Everdien, de laatste twijg van den bijna uitgestorven stamboom der meiden, heeft de loffelijke gewoonte van de kippen overgenomen, om, als het donker wordt, te bed te gaan, en lag nu reeds sinds ettelijke uren in Morpheud'armen. Doch de kreet van "brand!" bereikt ook haar moederlijk-bezorgd oor; zij rijst op; maar:

- Arme Dina! ... arme vrouw!
- Nauw had de eerste kreet weerklonken,
- Of zij was terneergezonken,
- Zinneloos, verplet van rouw.

Doch weldra komt zij weer bij, en roept uit:

- "Arm Dientje, scheur uw feestgewaden,
- En laat de tranen 't hart verzaden,
- Dat om uw dierbaar Beekvliet schreit.
- Treur, treur, gij laatste Heerenmeid."

Zij stormt hare kamer uit, en de eerste gedachte is aan hare geitjes.

Bevreesd dat weldra het alverslindend vuur den stal zal bereikt hebben, stormt zij daarheen, om hare geitjes te redden. Zij bindt ze los, en stuwt ze voor zich uit, terwijl ze schreiend met den dichter uitroept:

"Ite, meae, felix quondam pecus, ite, capellae! "

Vijf dagen daarna nog verrieden de zwarte onyxsteen en, waarmede de weg naar Beekvliet tot Pietje Vuil bezaaid was, waarheen zij haar dierbaren schat had getrans-
porteerd.

Doch komen wij terug op den brand. Na eenige minuten was men erin geslaagd door middel van emmers water het verschrikkelijke vuur te blusschen. Een paar hee-
ren waren juist te voren de brandspuit gaan halen. En terwijl buiten de Miserere in een Laudate pueri, binnen de Laudate pueri in een Miserere was omgeslagen,- ziet, daar komt eensklaps met dof gerommel in duizelingwekkende vaart de brandspuit aangereden, terwijl een paar herauten riepen:

- Op zij, op zij, op zij!

- De brandweer komt voorbij!

En zonder zich aan het geroep, dat het vuur reeds geheel en al bestreden was, te storen, begint de brandweer, op de plaats van het voormalige onheil aangekomen, uit alle macht tespuiten, terwijl zij met den dichter uitroept:

- Wij zullen Jandopjes eens zien,

- Waarom onze spuit dezen brand niet en stuit

- Als vrouwen het plakken in Kien!

En als doller waterslangen kronkelen zich de stralen uit de brandspuit om de banken, lessenaars, vergeefs naar een prooi zoekend. Wat zeg ik? Vergeefs? Neen, verre van daar.

Dewijl de prooi, waar zij het eigenlijk op hadden afgezien, niet meer bestond, vielen zij aan op weerloozen. Arme boeken! Wie beschrijft de ellende, die zij te doorstaan hadden, om het roekeloos optreden der brandweer! -

En wat, geachte opvolgers, wat waren voor ons de gevolgen van dat grootste aller onheilen, die Beekvliet ooit getroffen hebben? De non, die juist voor een ketel grüne stond, had de moed in haar nonnenmuilen laten zinken, en had het hazenpad gekozen; door die eerloze vlucht was de grüne totaal aangebrand en verwonderde zich dat anders smakelijkste aller gerechten des anderen daags zeer om de hongerige blikken die men op hem wierp, zonder hem te "kosten". De non evenwel, die als opperste der groep kooksters dienst doet, had meer moed bezeten en bleef op haar post; doch het grootste onheil perste uit haar gevoelige oogen zoo'n stroom van zilte tranen, dat de anders zoo flauwe soep in het andere uiterste vervallen zou.

Daarenboven schoot er nog een bijzonder bokkinkje uit den brand tevoorschijn voor ons, Censors, die, helaas, maar al te dikwijls onze opoffering voor anderen met schimpwoorden moeten bekoopen. Toen wij des anderen daags de Hoogerw.

Heer regent om te rooken verzochten, naardien ons dierbaar Beekvliet aan een zoo groot "perikel" was ontkomen, klonkhet ons als één donder in de oren:

"Ne vous rendez pas ridicules!"

Peter van Overbruggen (1967)

Zalig kerstfeest en een gelukkig Nieuwjaar!

Kerstmis staat voor de deur en over een paar weken breekt het volgende nieuwe jaar al weer aan. Op dit moment bent u wellicht in meer of mindere mate bezig met de komende kerstperiode. Wordt het dit jaar een kunstboom of toch maar de blauwspaar? Wat eten we op eerste Kerstdag? Gaan we wel of niet op skivakantie? Hoe laat begint de mis op kerstavond?

Bijna iedereen leeft op z'n eigen manier naar de kerstperiode toe. Het is immers een mooie tijd om naar uit te kijken: een moment van bezinning of zoals tegenwoordig meer gedacht wordt: 'lekker een paar extra dagen vrij'.

Bij het doorbladeren van een kersteditie van het schoolblad Kariljon uit 1986, blijkt dat Kerstmis ook op Beekvliet bij leerlingen van het schooljaar 1986-1987 de nodige bezinningsmomenten teweegbrengt. Of zou het hier slechts gaan om opvulling van het schoolblad? Hoe divers en hoe creatief de inhoud van deze editie van het Kariljon is, wil ik u niet onthouden. U wordt een blik in het verleden gegund met een kleine compilatie van de kerstgerelateerde artikelen uit het Kariljon van december 1986.

De kerstfilm

“We hebben er een echt kerstnummer van gemaakt; van kerstverhaal tot kerstbal en van kerstfilm tot wintersport!” Hiermee opent de Kariljonredactie het schoolblad. En inderdaad, de diverse kerstgerelateerde artikelen en illustraties zijn volop te bewonderen in deze editie. De vaste rubriek van filmrecensies meldt dat dé kerstfilm van 1986 een herhaling is van de film “Santa Claus” uit 1985 met Dudley Moore in de hoofdrol. In die tijd nog een gewild acteur, maar die tegenwoordig in de vergetelheid is geraakt. Kent u hem nog?

De kerstbal

‘De kerstbal’ probeert te verklaren waarom wij kerstballen in een kerstboom hangen. Peter-Paul Verbeek zet in dit tonproatachtige stukje een aantal verklaringen uiteen. Is het gebruik van kerstballen afgeleid van “de ronde sneeuwballen die we rond Kerstmis plachten te gooien”? Of stamt het af van de uitdrukking “er geen bal van weten”, wat zou stroken met de werkelijkheid dat “het gros van de Nederlandse bevolking volstrekt niets van Kerstmis en haar achtergrond weet”? Misschien zijn de “ballen”, veronderstelt Peter-Paul, “wel overeenkomstig de muntstukken - in het Bargoens “dat kost 20 ballen” - die voor een kerstboom zijn neergeteld?” Een nogal vreemde vergelijking doet de schrijver met het bijvoeglijk naamwoord ‘bal’ in de betekenis van ‘slecht’. De kerstman zou namelijk geassocieerd kunnen worden met een ‘slecht’ persoon, ofwel een “kerstbál”, omdat hij kinderen schrik aan kan jagen!?

Na lezing van dit verhaal laat de schrijver ons in het ongewisse waar het fenomeen ‘kerstbal’ daadwerkelijk vandaan komt. De keuze is aan de lezer zelf.

Hij sluit af met een passende, enigszins balorige kerstwens, namelijk: “Behangt u uw bomen overvloedig, zodat ik u een baldadig, maar toch zeker ook een gelukkig Kerstfeest kan wensen!”

Het kerstverhaal

“Met het zweet in je ogen...” is een kort kerstverhaal van een anonieme Beekvlieter dat als volgt begint:

“De straten waren leeg. Links en rechts van hem was de sfeer van Kerstmis nog in de etalages van verschillende winkels te proeven. Deze hingen nog vol met kerstaanbiedingen en complete zoetwarenbanketten. Ook op straat had de Kerst zo nog zijn sporen achtergelaten. Hier en daar lagen snoeppapiertjes en verpakkingen, die waarschijnlijk daar lagen omdat het tot thuis wachten met uitpakken zo verschrikkelijk moeilijk is. Buiten het eentonige gekraak van de sneeuw onder zijn voeten was het compleet stil.” Deze vertelling lijkt een combinatie van een Charles Dickensverhaal en het sprookje “Het meisje met de zwavelstokjes”. Het verhaalt namelijk over een arme, eenzame jongen die ’s avonds over besneeuwde straten dwaalt en de sporen van het kerstfeest opsnuift met enige afgunst tot hij bij de dorps-kerstboom stilstaat. “Waarom zij wel en ik niet?” vraagt ie zich af voordat hij in een klagerig gehuil uitbarst. Plots veegt een zacht fluwelen handschoen de tranen van zijn wangen. De jongen ziet dat de persoon een echte, althans een op hem als zodanig overkomende, kerstman is. “Huil maar niet”, zegt de oude man met een diepe gerimpelde stem, “Kerstmis is een tijd van blijdschap en niet van droefheid”.

Nu zou je met deze mooie gedachte dit kerstverhaal kunnen beëindigen, maar natuurlijk niet wanneer je als Beekvlieter iets schrijft voor het Kariljon. De dodelijke afloop van dit verhaal voor de jongen is behoorlijk dramatisch. De kerstman blijkt immers niet een goedheiligman, maar een moordenaar te zijn. (Vandaar dan toch “kerstbál”?) Het absurde einde zit de schrijver van het kerstverhaal toch niet helemaal lekker, want als nawoord merkt hij op: “Ik zou die jongen graag geholpen hebben maar ik kan er ook niets aan doen dat hij zo laat nog alleen over straat loopt.” Of is dit misschien juist de moraal van dit (kerst-)verhaal?

De kerststal

Meteen na dit absurdistische sprookje, volgt ter afwisseling een realistisch stukje geschiedschrijving over het gebruik van “kerststalletjes”. Dit artikel, geschreven door Kariljon-redactielid Willem-Robbert van Rossem, vertelt ons dat al in de vierde eeuw tijdens de kerstmis een kribbe tegen het altaar werd geplaatst. Honderden jaren later bouwde in Assisië de heilige Franciscus als herinnering aan het kerstverhaal de eerste echte kerststal met levende mensen en dieren. Dit werd zo populair dat de kerststallen steeds fraaier en talrijker werden. “Maar”, adviseert Willem-Robbert ons, “als je pas echt een mooie kerststal wilt zien, bezoek dan de Sint-

Janskathedraal in Den Bosch, want daar komt men van heinde en verre het kerstkind en alle andere figuren bekijken!”

De kerst- ofwel skivakantie

Emile Gregoire bekijkt de kerstperiode vanuit het oprukkende fenomeen van de skivakanties in zijn stukje “skizofrenie”. De toon van het stukje is nogal cynisch, want waarom zijn er nog steeds “van die mensen die de ellenlange reis, met hooguit file van Nederland tot Oostenrijk dan wel Zwitserland afleggen om te skiën? Wat is nou in ’s hemelsnaam de zin van dit primitieve gedoe?”, vraagt Emile zich af.

Misschien om er trendy en modieus uit te zien? Het is Arvid Elstrodt namelijk opgevallen dat er “op school de laatste tijd veel mensen een redelijk ernstig letsel hebben! De een rijdt in een hypermoderne achterwiel aangedreven rolstoel rond, een ander loopt met zogeheten krukken die bovendien ook prima dienst blijken te doen als imitatiegitaar of slagwapen, en weer anderen lopen rond met hun arm in een verband of mitella.”

Martijn van Hulsten is ook niet meer zo happig op een vakantie naar de sneeuw. Maar

Uit Kariljon (december 1986) door Matthijs Driessen

niet vanwege het grote risico op lichamelijk letsel. In zijn stukje “Christmas in a different way!!!” verhaalt hij dat zijn familie dit jaar voor een alternatieve kerst koos. In het dorpskrantje stond namelijk onder de kolom “diversen” een advertentie met het volgende citaat: “Voor alle gelukkige, enthousiaste, levendige, happy, hechte, blijde en vooral eenzame gezinnen (c.q. families), die met deze komende kerst wel iets anders zouden willen beleven dan altijd maar naar de nachtmis te gaan en kerststoffsels te verteren.” Met een gebrekkige routebeschrijving (TomTom bestond toen inderdaad nog niet) kwam het gezin uiteindelijk aan bij “een half ingesneeuwd soort van kippenhok”. Bij een eerste aanblik van de binnenkant van het kersthuisje, werd al snel duidelijk dat het kerstweekend onvergetelijk zou zijn. Nadat de teleurstelling doorgedrongen was, is het gezin in de auto gestapt op weg naar huis. Maar het doel was bereikt: kerstmis is dat jaar op een alternatieve manier gevierd, namelijk als autokerstmis.

Een creatieve diversiteit aan kerstbelevingen mag ik wel uit bovenstaande concluderen. Maar ja, je bent dan ook een Beekvlieter, anno 1986, die de moeite neemt om een bijdrage te leveren aan hét Kariljon! Desalniettemin waren de meeste schrijvers het over een ding eens, en daar sluit ik mij graag bij aan: “Rest mij nog iedereen een zalig Kerstmis te wensen en een gelukkig Nieuwjaar!”

Mirjan Boot - de Werd (1988)

De drie koningen” (Kariljon dec. 1986) getekend door Emile Gregoire

Vincent Kortbeek stuurt richting Vancouver

Kijk niet vreemd op als je binnenkort op tv een bobslee voorbij ziet komen die – door bestickering – lijkt op een condoom of een broodje worst. Oud Beekvliet-leerling Vincent Kortbeek voert namelijk onderhandelingen met Durex en Unilever (Unox) over sponsoring van zijn nieuwe bob.

foto: Ad van Hasselt

Vincent Kortbeek

De afgelopen jaren zat de Vughtenaar – afkomstig uit de atletiek – als remmer achterin de viermansbob van Arend Glas (16e plaats op de Olympische Spelen van Turijn); nu gaat hij zelf sturen. Als piloot van een tweemansbob wil de nu 24-jarige Kortbeek over drie jaar meedoen aan de Spelen in Vancouver. Het bobseizoen is inmiddels van start gegaan. Kortbeek bobt nog niet op het hoogste niveau. Voordat hij aan de wereldbekerwedstrijden mag meedoen, moet hij bij de Europacups bewijzen dat hij het niveau aankan. Onlangs begon hij ook zijn ‘studie’ aan de bobschool in Innsbruck, waar verschillende wereldtoppers hem leren hoe hij een goede bob-piloot wordt. Zijn eerste doel: het WK voor junioren, begin februari 2007. “Junior is een ruim begrip bij het bobben”, legt Kortbeek uit. “Je mag tot je 26ste meedoen.” De Vughtenaar heeft twee remmers, die per toerbeurt bij hem in de bob stappen: Robbert Popken uit Zwolle en Ivo van Haaren uit Haarlem. Of er ook nog een viermansbob komt met Kortbeek als piloot, is nog ongewis. “Het is beter om met de tweemansbob te beginnen. Die is lichter en reageert sneller op stuurbewegingen. Dan leer je ’t beter. Bovendien: in het begin wil het nog weleens gebeuren dat je omslaat met de bob. Dan is het beter om niet drie, maar slechts één extra ‘slachtoffer’ te hebben.” Uiteindelijk is het de bedoeling van Kortbeek om zich fulltime op z’n sport te gaan richten en er dus ook financieel van rond te kunnen komen. Momenteel is dat nog niet zo. “Vanuit het recente verleden krijg ik elke maand nog een vergoeding van het NOC en verder heb ik nog een studiebeurs inclusief lening.” Gelukkig voor hem betaalt de bobbond het lesgeld voor de bobschool. “Zij hebben er belang bij dat er continuïteit is, dat er nieuwe bobs bijkomen. Het NOC heeft het bobsleeën, samen met snowboarden en curling, betiteld als ‘wintersport met potentie’. En daar handelen ze ook naar.” Kortbeek is inmiddels zevendejaars student bouwkunde in Eindhoven, waar hij ook woont. “Door al dat reizen tijdens het bobseizoen duurt m’n studie natuurlijk wat langer dan normaal. Ik zweef nu ergens tussen het derde en vierde studiejaar. Ik wil het wel graag afmaken, maar hoe lang dat nog gaat duren?” Het reizen van bobbaan naar bobbaan (Nederland heeft er geen, alleen een startbaan in Harderwijk) heeft ook impact op het sociale leven van Kortbeek. “Dat is schipperen. In de wintermaanden ben ik maar heel weinig thuis. Daarna heb ik dus wel wat goed te maken bij familie en vrienden.”

Max van der Put (1986)

Tiny Muskens krijgt opvolger

In het bisdom Breda is onlangs een hulpbisschop (coadjutor) met recht van opvolging benoemd: Johannes van den Hende. Als hij Tiny Muskens opvolgt, die inmiddels de zeventig gepasseerd is, wordt deze de eerste bisschop van Breda die van boven de grote rivieren komt. Omdat de periode Muskens het einde van zijn ambtsperiode nadert, willen we hem - evenals destijds bij zijn aantreden als bisschop van Breda - portretteren als oud-Beekvlieter. Hijzelf heeft daarvoor de stof aangeleverd in zijn boek "Wees niet bang", dat eind 2004 verscheen. Vooral de passages over Beekvliet vormen een bron van informatie voor het onderstaande stuk.

Bisschop Tiny Muskens

De Ruwenberg

Vader en moeder Muskens besloten dat hun zoon Tiny pastoor zou worden en zijn broer Jan boer. De kostschool De Ruwenberg was voor hen een goede leerschool. Ook hun vader had daar zijn "ondernemerschap en brede blik" laten vormen. Op de Ruwenberg (1947-1949) zat Tiny op de Cour Hollande (vijfde klas) en de Cour Moyenne (klas 6b), waar in vroeger tijden verplicht Frans werd gesproken. Daar begon de voorbereiding van Muskens op het seminarie. Frater Nivardus had wel zijn twijfels over het levenspad van Tiny. Op diens 12e verjaardag bad de frater dat "Tiny Muskens een goed priester mag worden". Hij had er kennelijk niet veel vertrouwen in, hetgeen Tiny natuurlijk kwetste, maar die zweeg erover.

Naar Beekvliet

In 1949 verhuisde Tiny Muskens naar Beekvliet. In tegenstelling tot de Ruwenberg, verstrekten de seminaristen alleen warme maaltijden en geen broodbeleg. Elke drie weken werden kaas en vleeswaren - tegelijk met de schone was - in een kist vanuit het thuisfront aangeleverd. Voor elke maaltijd namen de seminaristen telkens het benodigde beleg uit hun kastje mee naar de refter. Deze merkwaardige gewoonte werd enkele jaren later door de econoom afgeschaft.

"Anders dan de Ruwenberg met zijn nationale oriëntatie en speelse en beeldende lesmethodes, was Beekvliet veel regionaler en Brabantser. De overgang, het leren van de talen en het wennen aan het nieuwe regime kostten me zoveel moeite dat ik in het eerste jaar bleef zitten."

In de tijd van Muskens had het seminarie ruim 300 leerlingen. Toen na enkele weken Beekvliet de mededeling kwam dat "de regent (Goijaerts) dood in zijn stoel was

gevonden”, gaf dat een behoorlijke schok. “We moesten onmiddellijk naar de kapel om voor zijn zielerust te bidden. “ Zijn opvolger, Bannenbergh, ging met veel nieuwe ideeën van start. Zo werd biechten mogelijk bij een zelf gekozen biechtvader.

“Het dagritme (...) was pittig. (...) Gelukkig waren er allerlei activiteiten die voor afleiding zorgden. (...) Onze muziekleraar Floris van der Putt leerde ons niet alleen met humor en geestdrift naar muziekstukken te luisteren, maar verzong ook dwaze versjes en liedjes. (...) Ook toneel was belangrijk (...) In de aanloop naar de uitvoering gonsde het op de gangen van de spanning. Sommige docenten wisten die nog wat op te voeren door nagemaakte recensies uit de Volkskrant her en der te verspreiden.

(...) De belangrijkste verandering die Bannenbergh bracht was zijn nadruk op sport.

(...) In de loop van mijn seminariejaren werd de ochtendgym van een massaal drillen tot een persoonlijke gewoonte, die ik tot op de dag van mijn priesterwijding volhield en later weer opnam. Het mooiste van alles was dat Bannenbergh de voetbalvelden verbeterde en een hockeyveld liet aanleggen. (...) ik benutte elke gelegenheid om te spelen (...) Door dit fanatieke sporten kreeg Muskens de naam een betere sporter dan student te zijn. “Het enige vak waarin ik uitblonk was geschiedenis, dat me fascineerde. (...) Dat was mede te danken aan Toon de Bekker, onze leraar geschiedenis. Hij kon zo spannend vertellen dat we de historische gebeurtenissen aan onze ogen zagen verschijnen.. (...) Om de in geslacht afwijkende zelfstandige naamwoorden te onthouden verzong Muskens een “woordgedrocht dat bestond uit de eerste twee letters van elk zelfstandig naamwoord: sasofomopolalapelocavicus. Sa is sal (zout), so is sol (zon), fo is fons (bron), mo is mons (berg), la is lapis (steen), enz. Zelfs onze geleerde klasgenoot, Frank van Helmond, kreeg ik zo gek om het van buiten te leren. (...) Ondanks alle sportieve aanmoedigingen, stond ook Bannenbergh het zwemmen niet toe aan seminaristen, omdat het een “moreel riskante activiteit” zou zijn. (...) Waar de regent ook voor waarschuwde, waren de “bijzondere vriendschappen”, zoals ze in het reglement van Beekvliet genoemd werden. Dat daarmee op homoseksuele betrekkingen werd gedoeld, drong nauwelijks tot Muskens door. “Maar de overheid zag gevaren en ik knoopte zulke waarschuwingen in mijn oren, zonder om uitleg te vragen. Dat deed je nu eenmaal niet. “ (...)

“Op de Ruwenbergh hadden we gebedd als de directeur de klas in kwam om de punten voor gedrag en ijver af te lezen. Op Beekvliet kregen we die ‘lijstaflezings’ in de refter, eens per maand in aanwezigheid van alle leerlingen. Eerst las de regent de namen voor van hen die een acht hadden. Daarna werden de leerlingen genoemd die een zes hadden. Vervolgens klonk het: de rest met zeven”. Dan volgde een muziekstukje, dat de spanning behoorlijk opschroefde. Want na de muziek volgden de uitzonderingen: de namen van de jongens die een vijf, vier, drie of zelfs een twee hadden gehaald. “(...)

De leraren

De vastentijd werd op Beekvliet heel intens en vroom beleefd. Carnaval daaraan voorafgaand betekende veel bidden. Toch ontstond bij een aantal studenten het idee om een bonte avond te organiseren. De surveillanten Bluijssen en Van Laarhoven gaven hen daarvoor de ruimte en het vertrouwen. Wel werden de teksten door een docent op betamelijkheid gekeurd, hetgeen door Joop Poulssen gebeurde. Vernieuwende bewegingen drongen op Beekvliet door, gestimuleerd door het blad *Dux*, een modern katholiek maandblad, dat door de surveillanten werd gelezen.

Poulssen was Muskens' leraar Nederlands in het vierde jaar (syntaxis). Door hem ging de wereld van kunst, cultuur en literatuur voor de studenten open. De tweede docent die van grote betekenis is en was voor Muskens was Jan van Alphen, "een verlegen man en een van de meest gerespecteerde leraren op Beekvliet.

"Op zekere dag riep hij mij op zijn kamer. (...) Ik had geen idee wat me te wachten stond. Eenmaal op zijn kamer werd Van Alphen bijzonder direct. Jij moet eens goed naar me luisteren, zei hij. "Jij kunt veel beter vertalen dan je doet. Je leest veel, je hebt een grote woordenschat. Je doet er je best voor. Daar ligt het allemaal niet aan. Het is bij jou enkel een kwestie van durven. Voel je vrij. Houd niet zo vast aan de tekst, maar lees wat er staat en vertel het in je eigen woorden."

Dan beschrijft Muskens het proces waarin hij zich langzaam vrijer ging ontplooiën en zijn geslotenheid overwon en ook hoe de seksuele ontwikkeling op Beekvliet als een terra incognita werd beleefd. (...)

Het zelfvertrouwen werd nog versterkt toen hij na "het bewogen vierde jaar" tot koster was benoemd. Een bijkomend voordeel van deze gewichtige baan was het recht op vier extra vrije dagen in de zomer.

Ook Norbert Smulders, zijn docent Nederlands in klas vijf, krijgt een hoge waardering van Muskens. Bij hem scoorde hij bij een examen over Vondel een tien, waarmee hij zich voorgoed bevrijdde van het imago "van sportieve jongen die niet zo goed leren kon".

"Aan het einde van onze opleiding op Beekvliet werden we aan drie onderzoeken onderworpen. Ten eerste een lichamelijk onderzoek, het examen corporis. Vervolgens een examen morale, waarbij gekeken werd of ons karakter geschikt was voor het grootseminarie. en tenslotte het examen ad philosophiam, gericht op onze intellectuele capaciteiten.

Na Beekvliet

"De overgang van Beekvliet naar Haaren was groot. Opeens was het gedaan met slaapzalen en cellen. Hier kregen we een eigen kamer met meubels. (...) De sfeer was ook heel anders dan op Beekvliet. Het oogde groter en voornamer, en was veel soberder van karakter dan het kleinseminarie. Daar waren de gebouwen bepaald door neogotiek, vol tierlantijnen, gekleurde stenen, glas-in-loodraamen en tegelvloeren met

prachtige motieven. De bouw van Beekvliet had iets intiems, terwijl Haaren anonie-mer en onpersoonlijker was. (...)

“Net als met de baantjes op Beekvliet kende ook Haaren gebruiken die ons moesten voorbereiden op ons toekomstige bestaan. De Patrie was een groep van vier of vijf studenten uit dezelfde klas, die elke zondagavond op een van de kamers van de studenten bij elkaar kwam om recreatie te houden, zoals dat heette. Zo konden we vast wennen aan de gewoonte van de priesterkrans: priesters uit dezelfde omgeving die samenkwamen om zich te ontspannen.

Een veelzijdig leven

Natuurlijk zijn de Beekvlietpassages maar een klein onderdeel van “het levensverhaal van bisschop Tiny Muskens, verteld aan Arjan Broers”. Maar met waardering en respect kijkt hij terug op die periode, die hem niet opleidde in een “strikt of angstig katholicisme”. De leraren van Beekvliet, zoals Van Alphen (overleden 13-09-2004) en Poulssen (overleden in 2000) openden - zoals hij zelf zegt - deuren. De ruim vierhonderd pagina's van het vlot leesbare boek geven een prachtig beeld van het rijke en gevarieerde leven van de nuchtere en vrijmoedige Tiny Muskens

Wees niet bang, M. Muskens en Arjan Broers, Valkhofpers Nijmegen, 2004
(ISBN 90 56251791)

Peter van Overbruggen (1967)

Googelen levert het antwoord over Trajanus op

In deze rubriek neemt Max van der Put (1986) telkens een ander Beekvliet-voorwerp onder de loep. Dit keer een beeld van (het hoofd van) de Romeinse keizer Trajanus.

Zwervend door het moderne Beekvliet stuit ik in een van de binnentuintjes op een beeld van het hoofd van, naar blijkt uit de tekst op het bordje eronder, de Romeinse keizer Trajanus. Op hetzelfde bordje bevindt zich ook een duidelijke link naar de herkomst van het beeld: 98-117, D.D. A. Smits.

Een telefoontje naar voormalig Beekvliet-wiskundedocent Smits leert dat hij inderdaad met het beeld van doen heeft. Zijn verhaal komt er op neer dat de school het beeld min of meer aan zichzelf heeft geschonken bij het afscheid van Smits als docent in 1995. De letters D.D. staan – zo doceert Smits – voor Dono Dedi (hij heeft geschonken). “Ik denk dat ze voor Trajanus hebben gekozen omdat die naam lijkt op die van mij, Adrianus. Zeker weet ik dat echter niet. En die cijfers... 98-117. Het zegt Smits niets. “Ik ben zoals gezegd in '95 vertrokken van Beekvliet. Als er nou 95 had gestaan...”

Smits kreeg bij zijn afscheid, zo vertelt hij, ook een cadeau van de school dat hij wel mee naar huis mocht nemen: een spiegel-reflex fotocamera. “Ik maakte altijd veel foto’s op Beekvliet, klassenfoto’s en dergelijke. Vandaar dat toepasselijke cadeau. Het toestel heeft een aantal jaren dienst gedaan, maar ik heb het inmiddels vervangen door een digitale camera.”

Smits, 75 jaar inmiddels, is nog altijd pastoor van Lithoijen en Teeffelen (gemeente Lith, nabij Oss). Vanuit zijn woonplaats Den Bosch reist hij per auto regelmatig op en neer naar ‘zijn’ parochies. Ook vervangt hij weleens voor collega’s in Den Bosch en Den Dungen. Hij zegt zeker nog een band met Beekvliet te hebben. “We komen met de oud-leraren zo’n vijf keer per jaar bijeen. Dan ben ik er altijd bij, als ik dan tenminste niet moet voorgaan in een dienst.”

Op advies van Smits bel ik vervolgens ook nog maar even met voormalig rector Wintjes, bij wie ik wel vaker uitkom als ik met deze rubriek bezig ben. Wintjes zegt dat niet voor Trajanus is gekozen omdat diens naam lijkt op Adrianus. “We wilden gewoon een klassiek beeld. Het betreffende tuincentrum had een beperkte keus. Het is toen Trajanus geworden.”

En daar hoefde Smits zich, volgens Wintjes, niet voor te schamen. “Trajanus was een succesvolle keizer. Hij gaf Nijmegen stadsrechten. In die stad staat een volledig beeld van hem.”

Op internet wordt het verhaal van Wintjes bevestigd. ‘Trajanus werd wel gezien als de beste keizer die Rome ooit gehad heeft. Onder hem bereikte het rijk zijn grootste omvang. Na zijn dood werd hij *optimus princeps* (allerbeste keizer) genoemd. Iedere nieuwe keizer wordt tot in de Byzantijnse tijd ingehuldigd met de wens ‘*felicitor Augusto, melior Traiano*’ (moge hij gelukkiger dan Augustus en beter dan Trajanus zijn). Opvallend: hij was de eerste Romeinse keizer die niet in Italië werd geboren (maar nabij Sevilla).

Het ‘googelen’ van Trajanus op internet onthult ook het mysterie van de cijfers 98-117. Toen hij al veldheer was in het Romeinse leger, werd Trajanus geadopteerd door keizer Nerva. Die overleed in het jaar 98 na Christus en werd toen opgevolgd door Trajanus. Onze hoofdpersoon overleed in het jaar 117. En dus zijn de cijfers 98-117 verklaard: de periode waarin hij keizer was. Snel Wintjes gebeld, die ook nog zou nadenken over de cijfers. ‘Natuurlijk’, zegt hij. ‘Daar was ik uiteindelijk ook wel op gekomen. Maar jij vindt het natuurlijk mooi om mij dat te kunnen vertellen in plaats van andersom.’
Inderdaad!

Max van der Put (1986)

Het beeld van keizer Trajanus

Kostschoolervaringen

Dit jaar is de canon van memorabele historische vaderlandse feiten vastgesteld. Mooi dat zo een beter geschiedkundig besef wordt bijgebracht, maar zo'n verzameling nationale hoogtepunten gaat voorbij aan de kleine geschiedenis van mensen. Zoals dat van Jacques Commandeur.

In Vrij Nederland van september 2006 stond het relaas van deze grote acteur, 71 jaren oud. Zijn hele toneelcarrière heeft hij treurige mannen, psychiatrische patienten, drankzuchtigen en andere beklagenswaardigen gespeeld. En nu figureert hij als oude zonderling in de film "Oorlogsrust", die in het najaar in première ging. Zijn verhaal over zijn kostschooltijd aan het Augustinianum in Eindhoven wil ik de lezers van Tempora Nostra niet onthouden. Dus ik citeer hieronder rijkelijk uit zijn relaas. En niet zozeer omdat velen er hun eigen kostschooltijd in zullen herkennen, maar omdat ik me realiseer dat zo'n belevenis een deel is van de "canon van onze (school)geschiedenis". En ik besef dat het voor steeds meer mensen echt een onbegrijpelijke historie aan het worden is, het verhaal van een verre planeet.... En tot slot: dat ik nu zelf al 33 jaar op dat genoemde Augustinianum werk, is uiteraard een aardige bijkomstigheid.....

Vlak na de oorlog - al vroeg ouderloos geraakt en fysiek verzwakt- werd hij naar het internaat van het Augustinianum in Eindhoven gestuurd. En dan vertelt hij over het verdriet dat een kostschool je kan bezorgen.

"Een bed en een kast. Gordijntje eromheen; dat was je chambrette." Commandeur herinnert zich scherp zijn eerste nacht op kostschool. Het licht ging uit. Even later hoorde hij onderdrukt snikken. Toen begon een tweede te huilen. Na vijf minuten lagen ze met z'n zestigen in koor te snotteren. De interviewer vervolgt. Met een paar gesmoorde geluidjes en afgewend gelaat "doet" hij even "diep kinderverdriet". (...) "Meisjes bestonden niet. Je werd al dol bij het zien van de werksters. Van ronduit homoseksuele relaties heb ik niets gemerkt. Ik zag wel eens een broeder in het duister van de slaapzaal naar het bed van de mooiste jongen sluipen, ikzelf heb ook wel hand in hand met een buurjongen op slaapzaal gelegen. Ik krijg nog tranen in mijn ogen als ik daaraan denk. Het gebrek aan warmte is het ergste is het allergenste van kostschool. Je bent wel altijd onder vrienden. Ik had en vrij grote bek, dus mij overkwam niks. Een kwestie van overleven. Ik was voorzitter van de debatingclub, de missieclub, hoofdredacteur van het schoolblad waarin ik ook mijn eigen gedichten en korte verhalen publiceerde. Lezen was alles. Heerlijk. Dat begon al 's ochtends vroeg in de kapel, bij de H. Mis. Altijd een boek onder mijn missaal. Van Carmiggelt tot Joyce. A portrait of the Artist of a Young man werd mijn bijbel."

"De buitenwereld bestond niet op het internaat. Geen radio. Schouwburg? Nooit.

Krant? Zelden. Politiek? Geen idee wat dat was. (...) Ik herinner me dat Modern Times van Charlie Chaplin werd vertoond. Met Chaplin als arbeider aan de lopende band die de hele dag moeten moet aandraaien. Ook buiten de fabriek krijgt hij zijn handen niet meer stil. Dan komt hij een rondborstige vrouw tegen. Waar blijven zijn handen? Onmiddellijk stak een pater een karton voor de projectorlens. (...)

“Vóór mijn eindexamen werden al mijn dichtbundels afgepakt. Zou ik beter studeren. Ik heb er bijna wraakgevoelens aan overgehouden. En woede om de domheid en bekrompenheid. Zoals de lezingen met lichtbeelden van missionarissen: samen lachen om de neusring of strooien rokjes.” (...)

Zoals iedereen had hij een favoriete leraar.

“Höppener. Mijn docent Grieks, een leek die buiten het internaat woonde. Van hem ik de beste kritiek ooit gekregen. Na afloop van onze schoolvoorstelling Oedipoes kwam hij naar me toe, stompte een paar keer tegen mijn bovenarm en zei alleen: Japi. Liep toen snel weg. Japi, zo noemde hij me, naar het personage uit de Uitvreter van Nescio. Wat één man veel voor je kan betekenen. Ik discussieerde graag met hem over Plato, van alles. Het ging bij hem in het leren ook niet om de woordjes, als je de geest maar begreep.” In de vijfde klas van het gymnasium zag hij voor het eerst een professionele toneelvoorstelling. Zijn ogen lichtten op: “Elektra van Sophocles.

Ko van Dijk, Guus Hermus, Ank van der Moer, Lous Hensen. Geregisseerd door Ton Lutz, die zelf de opvoeder speelde. Daar was ik zo door verpletterd. Ik had nooit van beroepstoneel gehoord. Nooit geweten dat daar een opleiding voor bestond. Dat je met spelen een leven kon vullen. Ik wist niet wat me overkwam, in zaal Katholiek Leven, nota bene. Dit wilde ik! Als menselijk wezen met staan, zitten, lopen, kijken zoiets bewerkstelligen, aan de hand van het script van een genie; dat leek mij de ideale manier van leven.”

*Uit: Vrij Nederland, 2 september 2006
Peter van Overbruggen (1967)*

*Jacques Commandeur in “Maanlicht”
met Kitty Courbois*

Personalia

Geboren

Op 5 juli is geboren Emanuel, zoon van Marnix Lamers (1989) en Truida Terpstra.

Op 1 april is geboren Noor, dochter van Martijn Kemperman (1991) en Simone Sniijders (1991).

Overleden

In september is overleden Jan Heijmans (1975) aan de gevolgen van een ongeval dat hem overkwam in oktober 2005.

Op 22 oktober is overleden Jos Princée. Jos was gedurende 27 jaar als docent Nederlands verbonden aan Gymnasium Beekvliet.

Op 7 november 2006 overleed in Tilburg oud-leerling Jan van Alphen. Hij werd 59 jaar oud. Jan van Alphen behaalde zijn gymnasiumdiploma in 1967. Hij was gedurende 8 jaar raadslid en 5 jaar wethouder van Tilburg. Op zaterdag 11 november heeft de crematieplechtigheid in Tilburg plaatsgevonden.

Afgestudeerd

Annelieke van de Linde (1998) is in juli cum laude afgestudeerd als arts aan de Universiteit van Maastricht. Zij gaat zich specialiseren als kinderarts.

Vanessa Paro (1999) is op 15 september afgestudeerd aan de Universiteit van Tilburg in de Vrijetijdswetenschappen.

Gaby Paro (2000) is op 15 september afgestudeerd aan de Universiteit van Tilburg in de Vrijetijdswetenschappen.

Pim Pullens (1997) is op 23 oktober afgestudeerd in de biomedische technologie aan de TU te Eindhoven.

Yvette Broeren (2001) heeft op 31 augustus de master Psychologie en Geestelijke Gezondheid afgerond aan de Universiteit van Tilburg.

Op 12 september kreeg Arthur te Lintelo (1985) zijn bul uitgereikt als meester in de rechten. Hij heeft een nieuwe baan als stafofficier operationeel en internationaal recht, in de rang van majoor bij de sectie juridische zaken van de landmachtstaf in Apeldoorn.

Anne-Rosine de Ruijter (2000) heeft op 25 augustus 2006 het artsdiploma behaald aan de universiteit van Utrecht.

Getrouwd

Op 14 oktober zijn getrouwd Mark Bressers (1995) en Mirelle van den Heuvel.

Prijs

Pieter Bootsma (2006) heeft in Mexico een bronzen medaille gewonnen in de internationale informatica-olympiade.

Twan Burg (leerling klas 6) is op 9 september Nederlands kampioen snelschaken geworden in de categorie t/m 16 jaar.

Esther Broeren (1994) heeft de Gouden Zandloper 2006 Jonge Advocaat gewonnen. Zij werkt bij AKD Prinsen van Wijmen. Zij heeft een sterke naam opgebouwd op het gebied van veiligheid (Vervoer gevaarlijke stoffen, bestrijdingsmiddelen, Vuurwerkbesluit).

Colofon

Tempora Nostra is het blad van de reünistenvereniging Beekvliet, Nunc Meminisse Iuvat. Het verschijnt drie keer per jaar en wordt verspreid onder de leden van de vereniging, sponsors en op Beekvliet.

Bijdragen in de vorm van schone kopij, liefst in Word kunt U per e-mail sturen naar het redactieadres.

De redactie beslist over plaatsing van bijdragen en ze behoudt zich het recht voor om stukken in te korten.

Het volgende nummer van Tempora Nostra verschijnt in april 2007. De kopij daarvoor dient voor 1 maart 2007 binnen te zijn.

De redactie bestaat uit: Kees Quinten (1967), Jan Lurinks (1952), Tjeu van Ras (1969) (eindredactie), Marc Kapteijns (1973), Max van der Put (1986), Peter van Overbruggen (1967) (redactievoorzitter) en Mirjan Boot – de Werd (1988).

Redactieadres:

Tempora Nostra, p/a Tjeu van Ras, Kerkakkers 9, 5411 TN Zeeland.

e-mail: tjeuvanras@hetnet.nl

Opmaak/vormgeving: Studio Blik, Jacqueline Hafkenscheid, Ruwenbergstraat 12a Sint-Michiëlsgestel

Oplage: 750

Antwoordcoupon

- Ik ben verhuisd naar onderstaand adres:
- Ik wil lid worden en machtig Nunc Meminisse Iuvat:

Machtiging

Ondergetekende verleent hierbij tot wederopzegging machtiging aan:
Reünistenvereniging Nunc Meminisse Iuvat om per jaar een bedrag van
€12,50 af te schrijven van Bankrekening: _____ of

Postrekening: _____ ten name van:

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon: _____ Examenjaar: _____

Studierichting: _____ Beroep: _____

Wegens contributie NMI

Datum

Plaats

Handtekening

Opsturen naar: Penningmeester Reünistenvereniging NMI
Postbus 31, 5270 AA Sint-Michiëlsgestel